

Г. ФИЛИПОВ
ТРИ ТОРБИ ЖЪЛТИЦИ

chitanka.info

Живяла някога една вдовица, която имала трима сина. Тя била много богата. Когато синовете ѝ пораснали, тя им рекла:

— Е, деца мои, станайте вече големи! Аз остарях и скоро ще умра, но докато съм жива, искам да ви видя да се хванете на работа и да печелите пари, защото готовото лесно се изядва. Наистина, баща ви остави пари, но ако не работите нищо, скоро ще ги свършите. Затова давам на всеки от вас по една торба с пари и по един кон. Тръгнете по света, кой където може, пари да спечелите.

Синовете се простили с майка си, целунали ѝ ръка, яхнали конете и тръгнали в три посоки. Най-малкият отишъл в един голям град. Там се спрял и започнал да харчи готовите пари. Млад бил и не знаел с какво да се захване.

Сприятелил се с млади момчета, които ходели на училище. Тръгнал и той да се учи. Скоро започнал да чете всякакви книги на различни езици, но парите му се свършили. Той яхнал коня и се върнал при майка си. Като го видяла тя се зарадвала и му рекла:

— Добре дошъл, синко! Как си? Спечели ли много пари в чужбина?

— Нищо не съм спечелил, майко.

— Как така? — учудила се майка му. — Нима отиде толкова далеч, за да харчиш готовите пари?

— Не, майко! — отвърнал синът. — Аз похарчих парите си, защото ходих на училище. Учението се цени много повече от едни дисаги, пълни с пари. А сега те моля да ми дадеш още една торба с пари, за да мога да се захвана с търговия.

Майката напълнила още една торба с пари и му я дала. Той яхнал коня си и отишъл в същия град, където се учил. Сутринта излязъл из града да се поразходи и чул, че някой свири на арфа. Приближил се до къщата, от където долитали звуците и се спрял под прозореца. Мелодията така омаяла младия човек, че той решил да се научи да свири. По едно време свирачът се показал на прозореца и момъкът го запитал, дали и той може да се научи да свири така хубаво като него.

— Ех, приятелю, тази работа не е така лека, както изглежда. Аз съм се учил три години, а колко пари съм похарчил, не ме питай.

— Аз имам достатъчно пари и ще ти заплатя, колкото поискаш — отвърнал момъкът. — Само ме научи! Имам голямо желание!

— Добре! — казал свирачът. — Ще ми плащаш по сто гроша на ден и ако имаш голямо желание, един ден ще свириш по-хубаво от мен.

Младият момък започнал да се учи. Минали три години. Похарчил всичките пари, но пък така хубаво се научил да свири, че и мъртвите в гроба се разигравали. Момъкът пак яхнал коня си и отишъл при майка си.

— Моля те, майко, дай ми още една торба с пари! — рекъл той. — Искам да стана голям човек и целият свят да научи за мен!

Майка му, видяла не видяла, дала му още една торба с пари и му рекла:

— Синко, ти си взе целия дял, който ти се пада. Не мога да ти давам пари от дяловете на братята ти. Върви сега и без печалба да не се връщаш!

Момъкът взел парите, яхнал коня и пак отишъл в същия град. Замисли се какъв занаят да захване, как да спечели пари и като отиде при майка си, да ѝ се похвали. Излязъл из града и се срещнал с някои стари приятели. Решили да се почерпят в едно кафене. Там се събирали комарджии, които играели на пари. Видял момъкът колко лесно се печелят пари и решил да се захване с този занаят. Седнал при играчите, извадил кесията с пари и почнал да играе на комар. Научил добре и този занаят, но останал без пукнат грош.

Потърсил работа, колкото хляба да си осигури, но никой не искал да прибере човек, който и риза нямал на гърба си. Момъкът обикалял навсякъде и казал:

— Който ме вземе за слуга, ще се разкайва, но който не ме вземе — дважд повече ще се разкайва.

Чул го един богат човек от друго царство, замислил се върху думите, които казал дриплъто и го повикал. Завел го и му купил вехти дрехи, после написал писмо и го запечатал. Отвел момъка на пристанището и се качили на една гемия. Капитанът се поклонил, а богатият човек му казал:

— Ще отведеш в дома ми този момък. Писмото ще предадеш на жена ми и на дъщеря ми. Ще ги поздравяш от мен и ще им кажеш да изпълнят всичко, което им заповядвам в писмото, иначе няма да се върна.

Капитанът взел писмото и се поклонил. После заповядал да вдигнат платната и да потеглят на път.

На гемията имало много чужденци — търговци. За да минава времето започнали да играят на комар. Натрупали на масата много жълтици. Почнал да играе и капитанът, но изгубил всичките си пари и една гемия. Уплашил се той и се замислил: „Може ли да се спечели от комар? Човек всичко може да заложил, за да си върне парите, да загуби и гол да остане.“ Все пак решил да заложил още една гемия. В това време до него се приближил момъкът и му казал, че с този занаят е стигнал до просешка тояга.

— Като знаеш този занаят, можеш ли да ми върнеш изгубените пари? — попитал го капитанът.

— Мога! Но ми обещавай повече да не играеш!

— Добре, съгласен съм! — отвърнал му капитанът.

Дал му малко пари, а момъкът седнал, играл и възвърнал всичките пари на капитана. От благодарност той го настанил в една хубава каюта. Когато момъкът заспал, капитанът отворил писмото, което бил получил от богатия човек, за да види какъв човек е този и за какво го изпраща богатият търговец. В писмото търговецът пишел на жена си да купи магарета и по двадесет и три пъти на ден да праща момъка за дърва с тях, а за храна да му дава само трошите от яденето. Ако не направи така, да не го чакат да се завърне.

Капитанът си рекъл: „Този човек ме спаси и аз ще му направя добро.“ Той взел и написал друго писмо: „Жено, да гледате добре този човек. Дай му за жена дъщеря ни. Направете сватбата. Ако не направите това, няма да се върна у дома.“ Другото писмо скъсал.

Пътували още една седмица и пристигнали в голям град. Капитанът го завел в дома на търговеца, подал писмото на жена му и казал:

— Ако не изпълните това, което пише, не го чакайте да се върне.

Когато прочели писмото, те се смаяли. Какво да сторят? Могат ли да не изпълнят желанието на бащата? Искат, не искат, трябвало да направят по-скоро сватбата да направят. Поканили гости. Станала голяма сватба и мало и голямо дошло да се весели.

Зетят си купил една арфа и двамата с невестата често седели на чардака. Младоженецът свирел хубави песни и много хора се събирали да го слушат, като се чудели на свирнята му. Момъкът се прочул из

целия град. Мълвата стигнала и до царя, който обичал песните и свирните и изпратил хора да поканят зетя на богатия търговец да дойде в двореца и да му посвири.

Младоженецът се качил в златна каляска, теглена от четири коня и отишъл в двореца. Посрещнал го сам царят, който бил поканил много гости, за да чуят изкусния свирач. След вечерята всички излезли на чардака, където откъм морето подухвал свеж ветреца. Зетят на търговеца взел арфата и засвирил. Всички били в захлас — това било чудо невиждано и нечувано.

Гостите били много весели и доволни, а царят помолил свирача да научи негов човек на изкуството си. От тази вечер двамата станали големи приятели и думата на зетя пред царя била закон.

След няколко месеца се получило известие от богатия търговец, че се връща.

Царят решил да му устрои голямо посрещане — с топовни гърмежи и знамена, защото търговецът бил най-влиятелният човек в царството. Зетят, обаче, помолил царя да не посрещат така тържествено търговеца, а веднага да го хвърлят в тъмницата и царят обещал.

Един ден на пристанището спряла гемия, цялата обкичена със знамена. С нея пристигнал богатият търговец и се учудил, че никой не го посреща. Още повече се изумил когато въоръжени войници нахлули на борда и го оковали във вериги, а после го завлекли в затвора. Вестта се пръснала из целия град и много големци отишли при царя да молят да освободи търговеца, но той останал непреклонен. Отишли и жената и дъщерята на богаташа, но били изпъдени. Разплакани, те се върнали в къщи и зетят им казал:

— Не се бойте! Царят може да е много огорчен, но утре, като отида при него, веднага ще го пусне. Моята дума е закон!

На другата сутрин отишъл при царя и богатият търговец бил освободен. Той си отишъл в къщи, а жена му казала:

— Ако не беше зет ти, кой знае докога щеше да лежиш в затвора.

— Кой зет? — Учудил се търговецът.

— Как, кой зет? Нима не помниш какво ни писа в писмото и какво си заръчал на капитана да ни каже?

— Какво съм ви писал? Каква е тази работа? — още повече се зачудил търговецът.

— Добре, че запазих писмото ти! — рекла жена му. — Виж, какво си ни писал! Ето, чети! Нима не е твое това писмо? Не е ли с твоята ръка написано?

Търговецът взел писмото, повъртял го в ръцете си, прочел го и казал:

— Наистина! Това писмо е мое! Сигурно съм бил луд когато съм го писал! Нима този човек е наш зет?

— По твоя заповед, мъжо! Не се сърди, не е лошо момчето! — рекла жена му. Наистина, когато дойде в къщи беше сиромаш, нямаше и дреха на гърба си, но е много учен. Пък да чуеш как свири на арфа. Чудо! И царят го вика да му свири. Нали видя как се чува думата му пред него — за обесване да е човек, пак ще го спаси!

Търговецът се замислил: „Тази работа не е току-така. Писмото е мое, печатът също, но това не беше моето желание. Тук има Божи пръст.“ и рекъл на жена си:

— Жено, писмото, което ти писах, беше за друго, но станалото — станало. Хайде, нека ни е жив и здрав зетят и заедно с дъщеря ни да бъдат щастливи. Ами къде е той? Искам да го видя!

— Ето го! — рекла жена му. — Току-що се връща от двореца. Откакто е отишъл при царя да го моли да те пуснат, едва сега се прибира.

Излезли и двамата на двора да го посрещнат. Разцелували се и дядо и зет заживели щастливо в мир и любов.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.